

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ТА РЕГІОНІВ»

підготовки

бакалавра

спеціальності

**291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії**

**освітньо-професійної
програми**

Міжнародні відносини

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Зовнішня політика країн та регіонів» підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійної програми Міжнародні відносини.

Розробник: к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Євгенія Василівна Вознюк

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Вознюк Є.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій,

Протокол № 1 від 01 _____ 2023 р.

Завідувач кафедри:

проф. Н. Н. Коцан

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	галузь знань - 29 Міжнародні відносини, спеціальність - 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньо-професійна програма Міжнародні відносини освітній рівень бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 4
		Семестр 7/8-ий
		Лекції 76 год.
		Семінарські 62 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота 30 год.	
	Консультації 12 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП **Вознюк Євгенія Василівна**

Науковий ступінь: кандидат політичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Контактна інформація Voznyuk.Yevhenija@vnu.edu.ua, 0958654410

Дні занять: заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, що розміщений на сайті <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна циклу професійної підготовки «Зовнішня політика країн та регіонів» передбачає ознайомлення студентів з природою, динамікою, принципами реалізації зовнішньої політики; розуміння сутності процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини; здатність аналізувати та прогнозувати зовнішню політику у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному; поглиблені знання про природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої

політики та функціонування інститутів зовнішньої політики; здатність провадити прикладні аналітичні розробки проблем зовнішньої політики, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки; здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, працювати в рамках міжнародних конференцій, організацій, інших форм практичного міжнародного співробітництва, працювати з дипломатичними та міжнародними документами; здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері зовнішньої політики, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу «Зовнішня політика країн та регіонів» – ознайомити студентів з основними векторами та особливостями розвитку двосторонніх та міждержавних відносин країн регіонів, виробити навички аналізу їх зовнішньополітичного курсу та особливостей розвитку зовнішньополітичних контактів на міжнародній арені. Навчальна дисципліна є сукупністю знань та вмінь, що формують міжнародний профіль фахівця у галузі міжнародних відносин.

Завдання курсу: вивчення особливостей формування, розвитку, основних тенденцій у зовнішній політиці країн Північної Америки, Європи, Азії, Латинської Америки, Африки, Австралії та Океанії. Дисципліна базується на знаннях студентів з курсів «Вступ до фаху», «Міжнародні відносини та світова політика», «Політична географія країн і регіонів».

3. Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетентності	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 3
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 4
	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ЗК 7
	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 8
	Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.	ЗК 10
	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 12
	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	СК 2
Спеціальні (фахові) компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.	СК 4
	Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру і	СК 5

	динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.	
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих завдань і проблем.	СК 9
Результат и навчання	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	РН 03
	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	РН 04
	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях	РН 06
	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	РН 7
	Збирати, обробляти та аналізувати значні обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	РН 8
	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	РН 09
	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні звіти.	РН 11
	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	РН 13
	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.	РН 17

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
<i>Зовнішня політика країн Північної Америки</i>						
Тема 1. Історичні етапи формування політичної карти Північної Америки.	3.5	2	1	0.5		ДС/1

Тема 2. Особливості реалізації зовнішньої політики та етапи формування зовнішньополітичної стратегії США.	3.5	2	1	0.5		ДС/2
Тема 3. Зовнішня політика Канадської федерації та її основні вектори.	4.5	2	2	0.5		ДС, РМГ/3
Тема 4. Можливості Мексики в умовах асиметрії північноамериканського регіону.	4.5	2	2	0.5		ДС/1
Тема 5. Геополітичні та гео економічні інтереси регіону Північна Америка.	3.5	1	2	0.5		ДС/1
Тема 6. Безпекові питання Північноамериканського регіону.	3.5	1	1	0.5	1	ДС/2
Тема 7. Держави регіону в міжнародних урядових організаціях. Північноамериканська зона вільної торгівлі. Зовнішньополітична роль НАТО в регіоні.	5	2	1	1	1	ДС, РМГ/3
Тема 8. Проблеми та перспективи участі регіону Північна Америка в системі міжнародних відносин	5	2	2	1		ДС, РМГ/2
Разом за змістовим модулем 1	33	14	12	5	2	15
Змістовий модуль 2.						
<i>Зовнішня політика країн Європи та Європейського Союзу</i>						
Тема 9. Країни Східної Європи. Польща як «адвокат України». Зовнішньо політична проблематика у програмах політичних партій, кандидатів у президенти.	3.5	2	1	0.5		ДС/1
Тема 10. Геополітичні наслідки «оксамитового розлучення» Чехословаччини.	4.5	2	2	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 11. Країни Західної Європи. Возз'єднання Німеччини – Бонн чи Берлін?	4.5	2	1	0.5	1	ДС/1
Тема 12. Країни Південної Європи. Політична діяльність Б. Грілло, партії «П'ять зірок» і «Вперед, Італія», С. Берлусконі в Італії. Особливості парламентських виборів у 2018 р.	5	2	2	1		ДС РМГ/2
Тема 13. Зовнішньополітична діяльність країн Північної Європи.	4.5	2	1	0.5	1	ДС, РМГ/2
Тема 14. Brexit – причини, вимоги, процес виходу та його наслідки.	3.5	1	2	0.5		ДС/2
Тема 15. В. Орбан – «особлива» позиція Угорщини щодо ЄС, Росії, України.	3.5	1	2	0.5		ДС/2
Тема 16. Перетворення Сирії на Північну Корею на Близькому Сході та міграційна криза в країнах ЄС.	5	2	1	1	1	ДС, РМГ/2
Разом за модулем 2	34	14	12	5	3	14
Змістовий модуль 3.						
<i>Зовнішня політика країн Латинської Америки</i>						
Тема 17. Геополітична стратегія країн Латинської Америки.	3.5	2	1	0.5		ДС/1
Тема 18. Проблеми трансформації політичних режимів у країнах Латинської Америки та Карибського басейну. Прихід до влади «лівих» урядів.	4.5	2	1	0.5	1	ДС, РМГ/2
Тема 19. Хунта А. Піночета. Суперечливі оцінки політичної спадщини.	3.5	1	2	0.5		ДС/1
Тема 20. «Соціалізм ХХІ ст.», «чавізм», «чавомадуризм».	4.5	1	2	0.5	1	ДС/2
Тема 21. Інтеграційні процеси та проекти міжрегіонального співробітництва.	5	2	1	1		ДС/1

Тема 22. США – зовнішньополітичний гегемон у країнах Латинської Америки. Суперництво із КНР, РФ.	5	2	2	1		ДС, РМГ/2
Тема 23. Спроби вирішення глобальних проблем у країнах Латинської Америки.	4	2	1	1		РЗ/К /2
Разом за модулем 3	29	12	10	5	2	11
ВСЬОГО (7 семестр):	96	40	34	15	7	40
Іспит						60
Змістовий модуль 4. <i>Зовнішня політика країн Азії</i>						
Тема 1. Проведення Олімпійських Ігор як аспект зовнішньої політики КНР.	3.5	1	2	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 2. «Один пояс – один шлях»: загравання, домінування, диктат Китаю?	3	1	1		1	ДС/1
Тема 3. Казахстан – із Н. Назарбаєвим і між Росією і Китаєм.	3.5	2	1	0.5		ІРС/1
Тема 4. Країни Центральної Азії у міжнародних відносинах.	3.5	2	1	0.5		РМГ/2
Тема 5. Гнучкість, рівновіддаленість зовнішньої політики Японії і її вплив у світі.	3.5	2	1	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 6. Виведення американських військ з Афганістану. Вплив на ситуацію в регіоні.	3.5	2	1	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 7. Династія Кім у Північній Кореї. Ідеї сьонгун.	3	1	1		1	ІРС/2
Тема 8. Військово-промисловий комплекс країн Азії.	3.5	1	2	0.5		РМГ/2
Тема 9. Зовнішня політика частково визнаних держав Азії – Держава Палестина, Республіка Китай (Тайвань).	3.5	2	1	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 10. Зовнішня політика країн Аравійського півострова (ОАЕ, Саудівська Аравія, Ємен, Оман, Бахрейн, Катар, Кувейт).	3.5	2	1	0.5		ДС, РМГ/2
Тема 11. Проблема дотримання прав і свобод людини в країнах Азії.	3	1	1	1		ДС/1
Тема 12. Інтеграційні процеси в країнах Азії.	3	1	1	1		ДС/1
Разом за модулем 4	40	18	14	6	2	20
Змістовий модуль 5. <i>Зовнішня політика країн Африки</i>						
Тема 13. Історичні, демографічні, соціально-економічні, політичні фактори формування зовнішньої політики країн Африки.	3.5	2	1	0.5		ІРС/1
Тема 14. «Клуб диктаторів» країн Африки.	3.5	2	1	0.5		ДС/1
Тема 15. Міжнародні відносини в Африці у ХХІ ст.: загальна характеристика. Місце країн Африки у світовій політиці та економіці.	3.5	1	2	0.5		РК/К /2
Тема 16. Об'єднавчі процеси в Африці, участь країн у міжнародних організаціях.	3.5	1	1	0.5	1	ДС/1
Тема 17. Конфліктогенність країн континенту, посилення гонки озброєнь. Стабілізаційні програми міжнародних організацій.	3.5	1	1	0.5	1	ДС, РМГ/2
Тема 18. «Арабська» весна 2011–2013 рр.	3	1	1	1		ДС/1
Тема 19. Відносини країн континенту зі США, Францією, ЄС, КНР, РФ. Суперництво цих країн за вплив на держави Африки.	3.5	2	1	0.5		ДС, РМГ/2
Разом за модулем 5	24	10	8	4	2	10

Змістовий модуль 6.						
<i>Зовнішня політика Австралії та Океанії</i>						
Тема 20. Австралія і Океанія – зовнішньополітичні особливості регіону.	4	2	1	1		ДС, РМГ/2
Тема 21. Австралія. Державні утворення.	4	2	1	1		РМГ/2
Тема 22. Океанія на політичній карті світу.	4	2	1	1		ІРС/2
Тема 23. Інтеграційні процеси.	4	1	1	1	1	ДС/2
Тема 24. Безпековий вимір регіону.	4	1	2	1		ТР/2
Разом за модулем 6	20	8	6	5	1	10
ВСЬОГО (8 семестр):	84	36	28	15	5	40
Іспит						60
Всього	180	76	62	30	12	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо. П - презентація.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять, підготовка до іспиту

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
читання літератури для занять	5
проведення досліджень	3
виконання домашніх завдань	5
групова робота поза аудиторно	5
підготовка доповіді / презентації	2
підсумковий іспит	10
Загальна кількість годин	30

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може

відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

В умовах дії воєнного стану або карантинних обмежень освітній процес в університеті може здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: очно в аудиторії або дистанційно в Microsoft Teams https://teams.microsoft.com/j/team/19%3arGbvrZFq15FfN_EK7t73NwLpn9ijgCEtL8wqyHdsj-81%40thread.tacv2/conversations?groupId=c12473cf-e24e-4d18-b3ee-00981965_e534_&tenantId=79cf2153-dcef-4e36-ab8c-89480b2366aa/

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та екзаменів (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушеннями принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення курсу.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання тем семінарських занять або тестів для поточного контролю відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перекладання іспиту з курсу регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozhprootzin%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

V. Підсумковий контроль

Формами підсумкового контролю є іспити (7, 8 семестри), задача яких є обов'язковою. Проводяться в усній формі. Екзаменаційні білети включають 3 питання: по одному з кожного змістового модуля. На іспиті студент отримує від 0 до 60 балів. Загальна сума балів за курс становить 100. Вона формується як сума балів за поточне оцінювання (40 балів) і підсумкове оцінювання (60 балів).

Питання для здачі іспиту (7 семестр):

1. Колонізаційні та деколонізаційні процеси в регіоні Північна Америка.
2. Еволюція формування державності США.
3. Еволюція формування державності Канади.
4. Еволюція формування державності Мексики.
5. Громадянські війни та територіальні претензії в регіоні Північна Америка.
6. Зовнішня політика США після закінчення Першої світової війни.
7. Участь США у Другій світовій війні.
8. Напрямки зовнішньої політики США повоєнного часу.
9. Інтереси США на світовій політичній арені кінця XX ст.
10. Сполучені Штати наприкінці XX початку XXI ст.
11. Внутрішня і зовнішня політика США за президентства Б. Клінтона.
12. Внутрішня і зовнішня політика США за президентства Дж. Буша.

13. Внутрішня і зовнішня політика США за президентства Б. Обама.
14. Внутрішня і зовнішня політика США за президентства Д. Трампа.
15. Внутрішня і зовнішня політика США за президентства Д. Байдена.
16. Феномен гегемонізму США. Підходи та ідеї реалізації політики гегемонії США.
17. Основні інтереси США у країнах «третього світу» (периферія) та конфлікти, пов'язані з ними.
18. Вплив зовнішньої політики США на стан міжнародних відносин на Американському континенті.
19. Внутрішні і зовнішні чинники формування зовнішньополітичних засад у Канаді.
20. Політика партнерства Канади з країнами регіону.
21. Україна – Канада: становлення та розвиток особливого партнерства.
22. Історія взаємин Мексики з США. Економічний вимір відносин між ними.
23. Основні проблеми реалізації зовнішньої політики Мексики в напрямку США.
24. Роль Мексики в реалізації міжнародної та регіональної безпеки.
25. Особливості геополітичного положення регіону Північна Америка.
26. Військово-політичне співробітництво країн регіону Північна Америка.
27. Борьба з тероризмом в регіоні Північна Америка.
28. Проблеми ринку, міграції, екології та енергетики в регіоні Північна Америка.
29. Передумови та етапи створення НАФТА. Мексика: вільний ринок versus протекціонізм. Інституційний механізм оновленої НАФТА.
30. Перспективи південного розширення організації та утворення ПЗВТ – Панамериканської зони вільної торгівлі.
31. НАТО та специфіка його утворення. Процес постбіполярної трансформації НАТО. Відносини країн регіону з НАТО.
32. Співпраця держав регіону Північна Америка з Організацією американських держав.
33. Співпраця держав регіону Північна Америка з ООН.
34. Співпраця держав регіону Північна Америка з ОБСЄ.
35. Позиції країн регіону Північна Америка щодо співпраці з ЄС.
36. Організації культурного розвитку українців у Канаді. Роль канадської діаспори у формуванні україно-канадських відносин.
37. Проблемні питання реалізації зовнішньої політики державами регіону Північна Америка.
38. Особливості зовнішньої політики президента Республіки Польща А. Дуди.
39. Польща – «адвокат» України. Причини, перебіг, наслідки.
40. Зовнішньополітичні аспекти возз'єднання Німеччини.
41. «Сім запитань Шеварднадзе» – позиція СРСР про майбутній територіальний та безпековий устрій Європи і військову доктрину об'єднаної Німеччини.
42. Зовнішньополітичні аспекти «оксамитового розлучення» Чехословаччини (1993 р.). Питання правонаступництва.
43. Розпад Югославії (СФРЮ). Політичний режим С. Мілошевича.
44. Сирія: «Свобода, геть режим, твоя черга, доктор» – від антиурядових протестів «Арабської весни» до міжнародного конфлікту.
45. Спроби політичного, дипломатичного врегулювання, «заморожування» конфлікту.
46. Питання зовнішньої політики у програмах політичних партій Італії.
47. Реакція європейських політиків, країн-членів ЄС на міграційну кризу в Європі, зумовлену війною.
48. Brexit – найбільш масштабний дезінтеграційний процес на Європейському континенті.

49. Угорщина – найгучніший опонент в Європі щодо санкцій ЄС проти РФ. Президент В. Орбан і його партія «Фідес» – рух від європейських цінностей.
50. Практичні та теоретичні аспекти нейтрального статусу Фінляндії.
51. «Північний вимір» європейських інтеграційних процесів.
52. Специфіка взаємодії країн Скандинавії у сфері зовнішньої політики: безпековий вимір.
53. Настрої Exit у країнах ЄС: Італія, Польща, Угорщина.
54. Підтримка країнами світу Помаранчевої революції, Революції Гідності в Україні.
55. Вплив пандемії COVID-2019 на зовнішню політику країн Європи.
56. Зовнішня політика України в умовах військової агресії Росії (із 2014 р.).
57. Геополітична стратегія країн Латинської Америки.
58. Проблеми трансформації політичних режимів у країнах Латинської Америки та Карибського басейну. Прихід до влади «лівих» урядів.
59. Хунта А. Піночета. Суперечливі оцінки політичної спадщини.
60. «Соціалізм ХХІ ст.», «чавізм», «чавомадуризм».
61. Інтеграційні процеси та проєкти міжрегіонального співробітництва.
62. США – зовнішньополітичний гегемон у країнах Латинської Америки. Суперництво із КНР, РФ.
63. Спроби вирішення глобальних проблем у країнах Африки і Латинської Америки.

Питання для здачі іспиту (8 семестр):

1. Проведення Олімпійських Ігор 2008, 2018 рр. як аспект зовнішньої політики КНР. Ідеї бойкоту Олімпійських Ігор країнами Заходу.
2. «Стадіонна дипломатія» Китаю в країнах Африки і Латинської Америки, Білорусі.
3. Новий Шовковий шлях КНР – «Один пояс – один шлях» (2013 р.) – економічна і політична гегемонія КНР. Місце України у цьому глобальному проєкті.
4. Зростання геополітичної конкуренції в Центральній Азії.
5. Правовий статус Каспію.
6. Геополітичне суперництво Росії і Туреччини в Азії.
7. Основні пріоритети зовнішньої політики Японії.
8. Територіальні суперечки у Східній та Південно-Східній Азії. Проблеми Південно- і Східно-Китайського моря.
9. Зовнішня політика адміністрацій президентів США щодо Афганістану. Виведення американських військ з Афганістану – наслідки для країни, регіону, світу.
10. Зовнішня політика «держави трьох Кімів».
11. Ядерна і ракетна програма Пн. Кореї. Роль ВПК у зовнішній політиці КНДР.
12. Інтеграція військово-промислових комплексів країн Азії.
13. Принцип «одна держава – дві системи». Зовнішня політика Тайваню.
14. Політика «стратегічної двозначності» США щодо Тайваню.
15. Інтереси провідних держав світу (США, РФ, ЄС, КНР, Туреччини) на Аравійському півострові.
16. «Арабське НАТО» – військовий альянс арабських сунітських держав.
17. «Арабська весна» 2011 р. та її вплив на міжнародні відносини та світову політику.
18. Проблема дотримання прав і свобод людини в країнах Азії.
19. РФ і КНР – ключові політичні й економічні гравці, які прагнуть підірвати міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини.
20. Фактор суперництва в інтеграційних процесах в Азії між КНР і Японією.

21. Історичні, демографічні, соціально-економічні, політичні фактори формування зовнішньої політики країн Африки.
22. «Клуб диктаторів» країн Африки.
23. Міжнародні відносини в Африці у XXI ст.: загальна характеристика.
24. Місце країн Африки у світовій політиці та економіці.
25. Об'єднавчі процеси в Африці, участь країн у міжнародних організаціях.
26. Конфліктогенність країн континенту, посилення гонки озброєнь. Стабілізаційні програми міжнародних організацій.
27. «Арабська» весна 2011–2013 рр.
28. Відносини країн континенту зі США, Францією, ЄС, КНР, РФ. Суперництво цих країн за вплив на держави Африки
29. Австралія і Океанія – зовнішньополітичні особливості регіону.
30. Австралія. Державні утворення.
31. Океанія на політичній карті світу.
32. Інтеграційні процеси.
33. Безпековий вимір регіону.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Вознюк Є. Війна свідомості (консцієнтальна війна). Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією д. політ. н., проф. А. М. Шуляк. 2019. 580 с.
2. Вознюк Є. Громадські об'єднання на захисті інформаційного простору України Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. № 3 (11). 2021. С. 48-61.
3. Вознюк Є. Інформаційний тероризм VS міжнародна безпека монографія. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 370 с.
4. Вознюк Є. Кіберпротистояння Японії (досвід України) Мультидисциплінарні підходи до аналізу суспільно-політичних проблем в умовах російсько-української

гібридної війни: матеріали міжнародного круглого столу: 28 квітня 2022 р. Львів: Видавництво Львівської політехніки. URL: <https://lpnu.ua/news/vyishov-zbirnyk-materialiv-mizhnarodnoho-seminarushchodo-suspilno-politychnykh-problem-v>.

5. Вознюк Є. Нормативно-правове регулювання інформаційної безпеки США. Проблеми та перспективи наукових досліджень. Матеріали LX Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 15-16 червня 2018 р. Київ: Науково-видавничий центр «Лабораторія думки», 2018. 31 с.

6. Вознюк Є. Особливості політичної комунікації сьогодні. Міжнародні та регіональні системи: актуальні питання міжнародних відносин і регіональних студій: зб. тез Міжнар. наук-практ. конф. (м. Луцьк, 17 трав. 2019 р.) за ред. В. Й. Лажніка та С. В. Федонюка. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 104 с.

7. Вознюк Є. Особливості поширення російських фейків в Україні. Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. Чернівці: Чернівецький національний університет. Т. 44. 2021. С. 52-63.

8. Вознюк Є. Особливості стратегічних комунікацій у німецькомовному інформаційному просторі з точки зору національної безпеки України. Інформаційна війна як новий вимір геополітичної ривалізації: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк. 2019.

9. Вознюк Є. Початок активного російсько-українського протистояння в кіберпросторі. Мультидисциплінарні підходи до аналізу суспільно-політичних проблем в умовах російсько-української гібридної війни: матеріали міжнародного круглого столу: 28 квітня 2022 р. Львів: Видавництво Львівської політехніки. URL: <https://lpnu.ua/news/vyishov-zbirnyk-materialiv-mizhnarodnoho-seminaru-shchodo-suspilno-politychnykh-problem-v>.

10. Вознюк Є. Поширення впливу мексиканських картелів засобами інформаційних технологій і пропаганди. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Міжнародні відносини. №8 (392). 2019. С.35-41.

11. Вознюк Є. Прискорена процедура приєднання України до Європейського Союзу. Together united: науковці проти війни: збірник тез доповідей I Міжнародної благодійної науково-практичної конференції (Луцьк, 20.05.2022 р.). Луцьк: Вежа-Друк. 302 с.

12. Вознюк Є. Розвиток кібербезпеки Бразилії на сучасному етапі Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Міжнародні відносини. №2 (406). 2020.

13. Вознюк Є. Секрет успіху США у сфері інформаційної безпеки. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. №1(3). 2018. С. 66-71.

14. Вознюк Є. Фейк російської пропаганди: Олена Підгрушна – снайпер АТО. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. № 1 (9). 2021. С.83-101.

15. Васильєв Г. Ю. Міжнародна система: суб'єкти, відносини, норми URL: https://cathedra.io.ua/s1220716/tema_1._mijnarodna_sistema_subkti_vidnosini_normi.

16. Глобальна та національна безпека : підручник [авт. кол.: В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін.; за ред. Г. П. Ситник]. Київ: НАДУ, 2016. 784 с.

17. Давидова І. О., Величко К. Ю., Печенка О. І. Транснаціональні корпорації. Харків: Форт. 2018. 175 с.

18. Зозуля Є. В., Туренко О. С., Іванов І. В. Історія вчень про державу і право: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс. 2018. 308 с.
19. Казанова Х. По той бік секуляризації: релігійна та секулярна динаміка нашої глобальної доби; пер. з англ. О. Панича. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 2017. 264 с.
20. Капітоненко М. «Сила» в основних парадигмах міжнародних відносин URL: <http://www.kiev.convdocs.org/docs/1096/index-33777.html>.
21. Класифікації країн за методиками Світового Банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://buklib.net/books/22949>.
22. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичний проект. Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції: монографія [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.]; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право. 2019. С. 149–165.
23. Літвін Л. А. Теоретичні засади дослідження національних інтересів. *Вісник Донецького нац. ун-ту ім. В. Стуса*. Серія «Політичні науки». № 3. 2017. С. 20-24.
24. Операційна безпека «OPSEC». Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією д. політ. н., проф. А. М. Шуляк. 2019. 580 с.
25. Подворна О. Г. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Вид. 2-ге: перероб. та доп. Острог: Національний університет «Острозька академія». 2020. 218 с.
26. Політологічний енциклопедичний словник [Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.]; за заг. ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2015. 816 с.
27. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет. Навчальний посібник. Київ: Знання. 2017. 326 с.
28. Сідоров М. В. Перспективи українсько-канадських відносин в контексті підписання Угоди про вільну торгівлю CUFTA. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 84-90.
29. Стройко Т. В. Міжнародні організації: Навч. посіб.: Київ: Кондор-Видавництво. 2018. 250 с.
30. Турчин Я. Б., Горбач О. Н., Дорош Л. О. Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки. 2014. 224 с.
31. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навч. посібник. Київ: Дипломатична Академія України при МЗС України. 2019. 200 с.